

FLORA– EN FAUNAONDERZOEK

MOLENHOEFSTRAAT NR. 2 - UDENHOUT

IN HET KADER VAN DE FLORA– EN FAUNAWET

26 mei 2015

BROUWERS
GROENAANNEMERS
Sinds 1972

Galgeneind 12, De Moer, tel.: 013 515 94 27, info@brouwersgroenaannemers.nl
www.brouwersgroenaannemers.nl

FLORA– EN FAUNAONDERZOEK

MOLENHOEFSTRAAT NR. 2 - UDENHOUT

IN HET KADER VAN DE FLORA– EN FAUNAWET

Opdrachtgever:
Dhr. A. de Laat

Ons kenmerk: 15/0417
Opdrachtgever: Dhr. A. de Laat
Contactpersoon: Dhr. A. de Laat
Rapportnummer: 15/0417-002
Status: Definitief
Auteur: B. Dielen
Collegiale toets: R. Kusters
Foto's: B. Dielen
Datum: 26 mei 2015
Aantal pagina's: 18 excl. bijlagen

SAMENVATTING

De initiatiefnemer is voornemens om de bestaande woning en opstallen aan de Molenhoefstraat nr. 2 in Udenhout te slopen en het perceel te splitsen en op beide percelen een nieuwe woning inclusief bijgebouw/aanbouw te plaatsen. Dit flora- en faunaonderzoek (ecologische quickscan) toetst het effect van deze ingreep op beschermde soorten vanuit de Flora- en faunawet.

Uitgevoerd flora- en faunaonderzoek leidt tot de volgende conclusie:

- ◆ Om uitsluitel te kunnen geven over het functioneel gebruik van vleermuizen, is aanvullend onderzoek nodig. Het plangebied bevat in potentie vaste rust- en verblijfplaatsen van diverse soorten vleermuizen. Bij een (mogelijk) negatief effect van de ingreep op de gunstige staat van instandhouding van aanwezige vleermuizen, dient ontheffing te worden aangevraagd;
- ◆ Met het realiseren van de ruimtelijke ingreep dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels. Het heeft de voorkeur om te werken buiten het broedseizoen. Wanneer gewerkt wordt binnen het broedseizoen, dient gewerkt te worden conform een plan van aanpak. Indien sprake is van broedactiviteit bij aanvang van de werkzaamheden, en de nesten zich binnen de invloedssfeer van het werk bevinden, dient het werk te worden uitgesteld;
- ◆ In verband met de voorgenomen ingreep worden geen negatieve effecten voorzien op de potentiële foerageeractiviteit van Huismus en Sperwer;
- ◆ Ten aanzien van de (potentieel) aanwezige tabel 1-soorten geldt vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht, waardoor zorgvuldig dient te worden gehandeld.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Gebiedsbeschrijving	6
1.3	Beschrijving ingreep	6
1.4	Doelstelling	6
1.5	Onderzoekskader	7
1.6	Geldigheid onderzoek	7
1.7	Gebiedsbescherming	7
2	WERKMETHODE	8
2.1	Bureauonderzoek	8
2.2	Veldonderzoek	8
3	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
3.1	Vaatplanten	9
3.2	Grondgebonden zoogdieren	9
3.3	Vleermuizen	10
3.4	Vogels	11
3.5	Amfibieën	12
3.6	Reptielen	12
3.7	Vissen	12
3.8	Dagvlinders en libellen	12
3.9	Overige ongewervelden	12
4	EFFECTBEOORDELING	13
4.1	Vaatplanten	13
4.2	Grondgebonden zoogdieren	13
4.3	Vleermuizen	14
4.4	Vogels	14
4.5	Overige soortgroepen	15
5.	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	16
5.1	Algemeen	16
5.2	Ontheffingsplicht	16
5.3	Maatregelen t.b.v. de algemene zorgplicht	17
5.4	Aanbevelingen	17
	LITERATUURLIJST	18
	BIJLAGEN	19
1	Wettelijk kader	19
2	Lijst beschermde soorten	22
3	Lijst jaarrond beschermde vogelnesten	25
4	Definities	26
5	Huidige situatieschets	28
6	Toekomstige situatieschets	29

1.1 AANLEIDING

De initiatiefnemer, Dhr. A. de Laat, is voornemens om de bestaande woning en opstallen aan de Molenhoefstraat nr. 2 in Udenhout te slopen en het perceel te splitsen en op beide percelen een nieuwe woning inclusief bijgebouw/aanbouw te plaatsen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en ingrepen dient nadrukkelijk stilgestaan te worden bij de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige beschermde soorten. Conform huidige wetgeving is het verplicht onderzoek te doen naar beschermde flora en fauna. De initiatiefnemer voldoet aan deze wettelijke verplichting door de uitvoer van dit flora- en faunaonderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Daarnaast maakt het flora- en faunaonderzoek onderdeel uit van het vergunningstraject in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied waarop dit flora- en faunaonderzoek betrekking heeft, beslaat het kadastraal perceel aan de Molenhoefstraat nr. 2. Het plangebied ligt op de grens van de bebouwde kom van Udenhout en het buitengebied. Het plangebied valt dan ook te typeren als een woonerf in een semi-landelijke omgeving. Het woonerf bevat een (boerderij) woning met een rietenkap en een schuur met een golfplatendak. De erfbeplanting bestaat grofweg uit solitaire bomen, (groenblijvende) heesters en gazon.

Afbeelding 1: Plangebied (bron: www.bing.com/maps)

1.3 BESCHRIJVING INGREEP

Onder de geplande ontwikkeling behoort het splitsen van het bestaande kadastrale perceel in twee afzonderlijke percelen, inclusief per perceel het bouwen van een woning met bijgebouw/aanbouw en oprit. Om de geplande ontwikkeling te kunnen realiseren, wordt de bestaande woning en opstallen gesloopt en wordt ervan uitgegaan dat (ten minste een deel van) de aanwezige erfbeplanting wordt gerooid/verwijderd. De uitvoeringsperiode is nog onbekend.

1.4 DOELSTELLING

Het flora- en faunaonderzoek betreft een ecologische quickscan. Het doel van een ecologische quickscan is het in kaart brengen van potentieel aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied en directe omgeving, inclusief een effectbeoordeling of de Flora- en faunawet wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

Vragen die centraal staan binnen het flora- en faunaonderzoek:

- ◆ Welke beschermde plant- en diersoorten en functies zijn (potentieel) in het plangebied aanwezig?
- ◆ Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op beschermde soorten?
- ◆ Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, of is aanvullend onderzoek nodig om hierover uitsluitsel te kunnen geven?

1.5 ONDERZOEKSKADER

Dit flora en faunaonderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten en functies. Het flora- en faunaonderzoek is uitgevoerd door een erkend ecoloog.

1.6 GELDIGHEID ONDERZOEK

Flora- en faunaonderzoeken hebben in principe een geldigheidsduur van 3 tot 5 jaar, afhankelijk van de beschermingsgraad en situatie ter plaatse. Bij het aantreffen van strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels) geldt dat de onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar geldig zijn zolang het plangebied weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve verandering heeft ondergaan binnen de periode van 3 jaar. Indien alleen sprake is van soorten zoals vermeld in tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet volstaat een geldigheid van 5 jaar. Ook hierbij geldt dat binnen de periode van 5 jaar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Flora- en faunawet niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Afhankelijk van de beschermingsgraad heeft dit onderzoek een geldigheid van 3 tot 5 jaar, mits binnen die periode geen ruimtelijke of kwalitatieve verandering plaatsvindt.

1.7 GEBIEDSBESCHERMING

Om vast te stellen of het plangebied een gebiedsbeschermende status heeft vanuit de Natuurbeschermingswet 1998, is gebruik gemaakt van het Natura-2000 gebiedendatabestand van het Ministerie van EZ.

Het plangebied is niet vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen als beschermd gebied. Dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied (Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen) ligt op ca. 1 km afstand van het plangebied. Met de voorgenomen ingreep hoeft geen rekening te worden gehouden met wettelijke gebiedsbescherming. Het plangebied maakt eveneens geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

2.1 BUREAUONDERZOEK

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van gevalideerde verspreidingsgegevens van de Natuurwaardenkaart Tilburg 2011, telmee.nl en waarneming.nl. Let wel dat de waarnemingen via deze bronnen moeilijk te verifiëren zijn omdat de waarnemingen niet strikt door professionals geplaatst worden. Ondanks de twijfelachtige betrouwbaarheid schetsen deze waarnemingen een beeld van potentieel aanwezige soorten. Bijkomend voordeel is dat de waarnemingen tot nagenoeg de exacte locatie zijn te herleiden. Daarnaast zijn ook de meest actuele verspreidingsgegevens uit (digitale) verspreidingsatlassen geraadpleegd. Deze atlassen maken veelal gebruik van kilometerhokken (1 x 1 km) of uurhokken (5 x 5 km). Zodoende zijn de soortgegevens niet te herleiden tot een specifieke locatie. Wel ontstaat aan de hand van verspreidingsatlassen een beeld of in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen in de regio van het plangebied.

2.2 VELDONDERZOEK

Om een beeld te verkrijgen van de beschermde soorten op de projectlocatie is op 1 mei 2015 een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door ecoloog B. Dielen, waarbij de locatie is getoetst op het (potentieel) voorkomen van en de eventuele geschiktheid voor beschermde flora en fauna zoals deze vermeld staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet, inclusief alle in Nederland voorkomende vogels. Vanwege de indicatieve waarde van de gegevens afkomstig uit het literatuuronderzoek, is specifiek gelet op beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens potentieel in het plangebied voorkomen.

Bij het verkennend veldonderzoek wordt de potentieel aanwezige beschermde flora en fauna bepaald. De kenmerken van het plangebied en directe omgeving bepalen of de bij het literatuuronderzoek gevonden flora en fauna daadwerkelijk in het plangebied voor kan komen. Niet alleen wordt beoordeeld of een soort wel of niet voor kan komen maar ook wordt per soort bepaald welke functies in het plangebied aanwezig kunnen zijn (bijv. foerageergebied of verblijfplaats).

Brouwers Groenaannemers werkt met gespecialiseerde marktpartijen en zet medewerkers in die op basis van hun kennisniveau (opleiding en training) en ervaring aan kunnen geven of het realistisch is of bepaalde beschermde soorten verwacht mogen worden. In dit rapport wordt daarom ook wel gesproken over 'expert judgement'.

Bij het veldonderzoek dient te worden opgemerkt dat de vergaarde informatie het voorkomen van beschermde flora en fauna niet uitsluit, daar het een momentopname betreft. Het moment waarop het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd, zijn niet alle beschermde soorten waarneembaar. Om die reden is de (potentiele) aanwezigheid bepaald op basis van literatuuronderzoek in combinatie met expert judgement en gebiedskenmerken. Op basis van huidig onderzoek mag ervan worden uitgegaan dat voldoende onderzoeksinspanning is geleverd of dat op basis van dit onderzoek aanvullend onderzoek wordt voorgeschreven.

De opbouw van de onderzoeksresultaten is per soortgroep uiteengezet, waarbij in tabelvorm de soorten zijn weergegeven die op basis van literatuur- en veldonderzoek potentieel aanwezig zijn in het plangebied of directe omgeving. Vervolgens is per soort en functie op basis van veldonderzoek en expert judgement aangegeven of de soort wel of niet verwacht wordt.

- ♦ soort is aanwezig / (potentieel aanwezig)
- ♦ soort is potentieel aanwezig
- ♦ soort is niet te verwachten

x
(x)
-

3.1 VAATPLANTEN

Literatuuronderzoek verwijst naar het voorkomen van tabel 1-soorten Brede wespenorchis en Grasklokje in de directe omgeving van het plangebied. In het plangebied is tijdens veldonderzoek geen waarneming gedaan van beschermde vaatplanten. Op basis van expert judgement kan het voorkomen van Brede wespenorchis niet worden uitgesloten, maar valt het voorkomen van Grasklokje met voldoende zekerheid uit te sluiten. Het voorkomen van overige tabel 1-soorten en van tabel 2- en 3-soorten valt op basis van expert judgement met voldoende zekerheid uit te sluiten. Ook het voorkomen van beschermde muurvegetatie kan met voldoende zekerheid worden uitgesloten aangezien uit zowel literatuur- als veldonderzoek geen aanwijzingen zijn aangetroffen die duiden op standplaatsen van beschermde muurvegetatie in het plangebied of directe omgeving.

Vaatplanten

			Standplaats	Beschermingsgraad
Soort	Bron			
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine	Natuurwaardenkaart	(x)	1
Grasklokje	Campanula rotundifolia	Natuurwaardenkaart	-	

3.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Op basis van literatuuronderzoek komen de volgende tabel 1-soorten in de omgeving van het plangebied voor: Egel, Haas, Konijn, Mol, Ree, Vos en Wezel. Tijdens het veldonderzoek zijn geen zoogdiersoorten fysiek waargenomen. Daarnaast zijn ook geen sporen aangetroffen die duiden op het voorkomen van de beschermde zoogdieren. Op basis van expert judgement is het plangebied geschikt als biotoop of leefgebied voor tabel 1-

Grondgebonden zoogdieren

			Winterverblijf	Voortplantingsplaats	Voerageroute	Voerageergebied	Beschermingsgraad
Soort	Bron						
Egel	Erinaceus europeus	Natuurwaardenkaart	-	-	-	(x)	1
Haas	Lepus europeus	Natuurwaardenkaart	-	-	-	-	
Huisspitsmuis	Crocidura russula	Expert judgement	(x)	(x)	-	(x)	
Konijn	Oryctolagus cuniculus	Natuurwaardenkaart	-	-	-	-	
Mol	Talpa europea	Natuurwaardenkaart	(x)	(x)	-	(x)	
Ree	Caprolus capreolus	Natuurwaardenkaart	-	-	-	-	
Vos	Vulpes vulpes	Waarneming.nl	-	-	-	-	
Wezel	Mustela nivalis	Natuurwaardenkaart	-	-	-	(x)	

- 3.3 soorten Huisspitsmuis en Mol. Ook het gebruik als foerageerbiotoop van tabel 1-soorten Egel en Wezel valt niet uit te sluiten, hoewel het een suboptimale situatie betreft. Het voorkomen van tabel 2- of 3-soorten kan worden uitgesloten.

VLEERMUIZEN

Naar vleermuizen is geen soortspecifiek onderzoek verricht. Het voorkomen van vleermuizen is beoordeeld op basis van verspreidingsgegevens afkomstig uit literatuuronderzoek en op basis van expert judgement.

Op basis van literatuuronderzoek komen de volgende vleermuissoorten in de regio van het plangebied voor, namelijk Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Watervleermuis (allen tabel 3 bijlage IV HR).

Op basis van visueel onderzoek naar sporen die duiden op het voorkomen van vleermuizen, zijn in het plangebied geen zichtbare sporen aangetroffen. In de (boerderij)woning zijn geen potentieel geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Deze woning bevat geen spouwmuur of anderszins geschikte spleetvormige verblijfplaatsen in de bebouwing. Ook de voor vleermuizen toegankelijke zolderruimte van deze woning laat geen sporen zien die duiden op aanwezigheid. Daarnaast bevat de zolderruimte erg veel spinrag, met name rond de (nok)balken. Zodoende kan het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in de (boerderij)woning met voldoende zekerheid worden uitgesloten.

De bestaande schuur bevat wel spouwmuren die in potentie aan de bovenzijde toegankelijk is voor gebouwbewonende vleermuizen, hoewel op basis van expert judgement de verwachting op aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen als nihil wordt beschouwd. Tijdens het veldbezoek zijn overigens geen sporen aangetroffen (o.a. uitwerpselen, bruinverkleuringen bij openingen enz.). Ook direct omwonenden verklaren geen vleermuisactiviteit waar te nemen. Soorten die hier in potentie gebruik maken van als vaste rust- en verblijfplaats zijn Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger.

Het plangebied en de directe omgeving is in potentie geschikt als foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. Van essentieel foerageergebied is op basis van expert judgement geen sprake. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied voor deze soorten te vinden.

Gezien de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen in de schuur, wordt het doen van aanvullend onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en het bepalen van het functioneel gebruik nodig geacht.

Vleermuizen										Beschermingsgraad
Soort	Bron	Winterverblijf	Kraamverblijf	Zomerverblijf	Paarverblijf	Vliegroute	Migratoroute	Foerageergebied		
Franjestaart	Myotis nattereri	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	-	HR
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Telmee.nl	(x)	(x)	(x)	(x)	-	-	(x)	
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	(x)	
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Telmee.nl	(x)	(x)	(x)	(x)	-	-	(x)	
Rosse vleermuis	Pipistrellus nathusii	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	(x)	
Watervleermuis	Myotis daubentonii	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	-	

3.4 VOGELS

Binnen de soortgroep vogels wordt onderscheid gemaakt tussen vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4) en vogels waarvan de nesten alleen beschermd zijn indien sprake is van broedactiviteit. De nadruk van de inventarisatie ligt op het voorkomen van categorie 1- t/m 4-soorten, dus soorten met een jaarrond bescherming van de nesten. Een beperkt aantal vogelsoorten beschikt over de status categorie 5-soort. Hoewel de nesten van de zogenaamde categorie 5-soorten niet jaarrond beschermd zijn, is inventarisatie wel gewenst omdat deze soorten vaak terugkeren naar dezelfde nestplaats of de directe omgeving daarvan.

Wat betreft soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn verwijst de literatuur naar het voorkomen van Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Havik, Huismus, Roek, Sperwer en Steenuil.

Tijdens veldbezoek is waarneming gedaan van één Huismus ♂ (laag) overvliegend in westelijke richting. Van Huismus is verder geen nestindicerend gedrag waargenomen of zijn geen potentiële nestlocaties aangetroffen of te verwachten. Hoewel marginaal poepsporen van gebouwde bewonende vogels (o.a. Huismus, Spreeuw) zichtbaar zijn onder de rietenkap van de (boerderij)woning, zijn geen sporen gevonden van nestactiviteit op de toegankelijke zolderruimte van deze woning. De openingen onder de rietenkap leiden direct tot de zolderruimte en verder zijn geen alternatieve nestruimten aanwezig/toegankelijk voor gebouwde bewonende soorten, dus ook niet voor Huismus. Het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouwde bewonende vogels kan dus met voldoende zekerheid worden uitgesloten, ook ten aanzien van de schuur. De (nok)opening die toegang verlenen tot de schuur zijn namelijk afgesloten met fijnmazig gaas.

De aanwezige poepsporen duiden, gezien de marginale hoeveelheid, mogelijk op sporadische/tijdelijke rustplaatsen van bv. Spreeuwen die gebruik maken van de stenen rand onder de rietenkap. Van de overige soorten met een jaarrondbescherming zijn in het plangebied geen nesten aangetroffen of te verwachten. Het plangebied is in potentie wel geschikt als foerageergebied voor Huismus en Sperwer. Echter maakt het plangebied op basis van expert judgement geen essentieel onderdeel uit van het foerageerbiotoop van deze soorten of anderszins van het functioneel leefgebied van deze soorten.

Vogels - jaarrond beschermde nesten

			Broedplaats	Roestplaats	Foerageergebied	Beschermingsniveau
Soort		Bron				
Steenuil	Athene noctua	Waarneming.nl	-	-	-	1
Gierzwaluw	Apus apus	Waarneming.nl	-	-	-	2
Huisemus	Passer domesticus	Waarneming.nl	-	-	(x)	
Roek	Corvus frugilegus	Waarneming.nl	-	-	-	
Boomvalk	Falco subbuteo	Waarneming.nl	-	-	-	4
Buizerd	Buteo buteo	Waarneming.nl	-	-	-	
Havik	Accipiter gentilis	Waarneming.nl	-	-	-	
Sperwer	Accipiter nisus	Waarneming.nl	-	-	(x)	

Ten aanzien van vogels waarvan de nesten beschermd zijn bij broedactiviteit, verwijst de literatuur naar het voorkomen van o.a. Boerenzwaluw, Holenduif, Kauw, Spreeuw, Winterkoning en Witte kwikstaart.

	In het plangebied is tijdens het veldbezoek waarneming gedaan van “oude” nesten/sporen van Boerenwaluw en Kauw. Van deze soorten is tijdens veldbezoek echter geen broedactiviteit waargenomen. Aangezien de potentiële nestlocaties voor deze soorten niet meer toegankelijk zijn, valt broedactiviteit met voldoende zekerheid uit te sluiten. Hetzelfde geldt voor overige gebouwde bewonende soorten. Wel is nestindicerend gedrag (o.a. paarvorming, territoriale zang) waargenomen van Merel, vermoedelijk broedend in de heesterbeplanting op het erf. De erfbeplanting biedt eveneens potentieel broedgebied voor algemene broedvogels, waaronder Groenling, Heggenmus, Putter, Roodborst, Vink en Zanglijster. Ten aanzien van categorie 5-soorten, waaronder Boerenwaluw en Spreeuw, doet het plangebied op basis van huidig onderzoek geen dienst (meer) als broedplaats.
3.5	AMFIBIEËN In het plangebied is tijdens veldonderzoek geen waarneming gedaan van beschermde amfibieën. Ook vanuit de literatuur zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën in de directe omgeving van het plangebied. Het voorkomen van beschermde amfibieën kan met voldoende zekerheid worden uitgesloten.
3.6	REPTIELEN In het plangebied is tijdens veldonderzoek geen waarneming gedaan van beschermde reptielen. Ook literatuuronderzoek wijst niet op het voorkomen van reptielen. Het voorkomen van beschermde reptielen kan met voldoende zekerheid worden uitgesloten.
3.7	VISSEN Tijdens veldonderzoek is geen waarneming gedaan van beschermde vissoorten. Op basis van literatuuronderzoek komen geen beschermde vissoorten in het plangebied of de directe omgeving voor. Het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied kan met zekerheid worden uitgesloten vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater.
3.8	DAGVLINDERS EN LIBELLEN Tijdens het veldonderzoek is geen waarneming gedaan van beschermde dagvlinders en/of libellen. Hoewel de tijd van veldonderzoek niet representatief is voor onderzoek naar het voorkomen van beschermde dagvlinders en/of libellen, voldoet het plangebied op basis van expert judgement niet als biotoop of leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen. Ook worden geen literatuurverwijzingen gedaan die het voorkomen van beschermde dagvlinders en/of libellen rechtvaardigen. Zodoende kan het voorkomen van beschermde dagvlinders en/of libellen met zekerheid worden uitgesloten. Eventuele uitzondering hierop zijn zwervende exemplaren die geen binding vertonen met het plangebied en het plangebied niet gebruiken als leefgebied.
3.9	OVERIGE ONGEWERVELDEN Zowel literatuuronderzoek als veldonderzoek heeft geen waarnemingen opgeleverd van beschermde ongewervelden, als ook geen vaste rust en verblijfplaatsen. Aangezien het voorkomen van beschermde ongewervelden niet is aangetoond met literatuur- en veldonderzoek, kan het voorkomen hiervan met voldoende zekerheid worden uitgesloten.

Op basis van de resultaten van het literatuur- en veldonderzoek worden de te verwachten effecten van de ingreep getoetst aan de Flora- en faunawet. Uit deze toetsing volgt een overzicht van welke negatieve effecten verwacht kunnen worden of niet kunnen worden uitgesloten én op welke beschermde soorten de ingreep van invloed is. De gunstige staat van instandhouding is hierbij van belang. Voor tabel 3-soort en soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn als ook vogels wordt de gunstige staat van instandhouding van de soort op lokaal of regionaal niveau beoordeeld. Tabel 1- en 2-soorten worden beoordeeld op nationaal niveau.

4.1 VAATPLANTEN

Aanwezigheid en functioneel gebruik

In het plangebied zijn geen standplaatsen van beschermde vaatplanten aangetroffen. Het voorkomen van tabel 1-soort Brede wespenorchis kan op basis van eenmalig veldbezoek echter niet worden uitgesloten.

Mogelijke effecten

Vanwege de potentiële aanwezigheid van beschermde tabel 1-soort Brede wespenorchis leidt de ruimtelijke ingreep mogelijk tot beschadiging/vernietiging van de bestaande standplaatsen (art. 8). De gunstige staat van instandhouding van Brede wespenorchis komt niet in het geding, zowel op nationaal als regionaal niveau niet.

Ontheffing

De ruimtelijke ingreep heeft mogelijk tot gevolg dat art. 8 van de Flora- en faunawet wordt overtreden. Voor tabel 1-soorten geldt echter vrijstelling voor de algemene verbodsbepalingen (art. 8 t/m 13). Het aanvragen van een ontheffing is dus niet nodig. Wel blijft de algemene zorgplicht (art. 2) van kracht.

4.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Aanwezigheid en functioneel gebruik

Op basis van huidig onderzoek valt niet uit te sluiten dat een aantal algemene zoogdieren (allen tabel 1) van het plangebied gebruik maken. In potentie doet het plangebied als biotoop en/of leefgebied dienst voor Egel, Huisspitsmuis, Mol en Wezel.

Mogelijke effecten

De mogelijkheid bestaat dat de ruimtelijke ingreep leidt tot het doden van individuen (art. 9) en/of het permanent aantasten van verblijfplaatsen en/of foerageergebied (art. 11) van algemene zoogdieren. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten komt hierbij niet in het geding, zowel op nationaal als regionaal niveau niet.

Ontheffing

De ruimtelijke ingreep heeft mogelijk tot gevolg dat art. 9 en art. 11 van de Flora- en faunawet wordt overtreden. Voor tabel 1-soorten geldt echter vrijstelling voor de algemene verbodsbepalingen (art. 8 t/m 13). Het aanvragen van een ontheffing is dus niet nodig. Wel blijft de algemene zorgplicht (art. 2) van kracht.

4.3 VLEERMUIZEN

Aanwezigheid en functioneel gebruik

In het plangebied zijn in de (boerderij)woning geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De schuur bevat echter wel potentieel geschikte verblijfplaatsen in de vorm van toegankelijke spouwmuren voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Het valt daarnaast niet uit te sluiten dat soorten als Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis foerageren in de directe omgeving van het plangebied. Van essentieel foerageergebied is geen sprake. Alle vleermuizen zijn beschermd als tabel 3-soort bijlage IV HR.

Mogelijke effecten

Door de ingreep worden mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast. Het gaat hierbij om potentiële verblijfplaatsen in de schuur. Ten aanzien van mogelijke foerageeractiviteit worden geen negatieve effecten verwacht, aangezien de directe omgeving voldoende alternatieven biedt. Of de gunstige staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis en/of Laatvlieger op lokaal/regionaal niveau in het geding komt, valt op basis van huidig onderzoek niet uit te sluiten.

Ontheffing / aanvullend onderzoek

Of met de ruimtelijke ingreep de Flora- en faunawet overtreden wordt, kan op basis van huidig onderzoek niet worden uitgesloten. Hierdoor is het ook niet mogelijk om uit te sluiten of een ontheffingsaanvraag nodig is of niet. Hoewel het potentieel gebruik van gebouwbewonende vleermuizen op basis van expert judgement als nihil wordt beschouwd, is het doen van aanvullend onderzoek nodig om hierover uitsluitsel te kunnen geven.

4.4 VOGELS

Aanwezigheid en functioneel gebruik

Het voorkomen van vogelnesten met een jaarrond beschermde status valt op basis van huidig onderzoek uit te sluiten. Het valt echter niet uit te sluiten dat het plangebied potentieel dienst doet als foerageergebied voor Huismus en Sperwer. De nabije omgeving biedt echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soorten.

In het plangebied was op het moment van veldbezoek waarneming gedaan van nestindicerend gedrag van Merel. De erfbeplanting biedt in voldoende mate om als broedplaats te dienen voor deze soort, als ook voor andere algemene broedvogels. De erfbeplanting in het plangebied doet dus vermoedelijk dienst als broedplaats voor algemene broedvogels en eveneens als foerageergebied voor deze soorten.

Mogelijke effecten

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot verstoring van broedende vogels of het beschadigen van nesten en eieren (art. 11 & 12). Met name wanneer de bestaande erfbeplanting wordt verwijderd/gerooid. Het broedseizoen loopt doorgaans van 15 maart tot 15 juli, maar dit betreft slechts een richtlijn.

Ten aanzien van de potentiële foerageeractiviteit van Huismus en Sperwer maakt het plangebied op basis van expert judgement geen onderdeel uit van essentieel foerageergebied. Van (permanente) negatieve effecten ten aanzien van Huismus en Sperwer is dus geen sprake.

Ontheffing

Het plangebied doet vermoedelijk dienst als broedplaats voor vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Omdat alle vogels inclusief nesten tijdens broedactiviteit zijn beschermd, kunnen ingrepen tijdens het broedseizoen leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet, specifiek art. 11 en/of 12. In dit geval kan gewerkt worden conform een ministerieel goedgekeurde gedragscode en is ontheffingsaanvraag niet nodig. Het valt echter aan te bevelen om de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Aanvullend onderzoek naar Huismus en/of Sperwer wordt niet nodig geacht omdat het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten herbergt en ook geen essentieel onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied.

4.5 OVERIGE SOORTGROEPEN

Ten opzichte van de overige soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden, worden geen negatieve effecten verwacht. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen valt immers met voldoende zekerheid uit te sluiten.

5.1 ALGEMEEN

Uitgevoerd flora- en faunaonderzoek leidt tot de volgende conclusie:

- ♦ Om uitsluitel te kunnen geven over de soortgroep vleermuizen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Het plangebied biedt in potentie ruimte als vaste rust- en verblijfplaats aan Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Indien sprake is van een (mogelijk) negatief effect van de ingreep op de gunstige staat van instandhouding van aanwezige vleermuizen, dient ontheffing te worden aangevraagd;
- ♦ Met het realiseren van de ruimtelijke ingreep dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels in de erfbeplanting. Het werken buiten het broedseizoen verdient de voorkeur. Wanneer gewerkt wordt binnen het broedseizoen, dient gewerkt te worden conform een plan van aanpak gebaseerd op een ministerieel goedgekeurde gedragscode om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Indien sprake is van broedactiviteit bij aanvang van de werkzaamheden, en de nesten zich binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden bevinden, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld;
- ♦ Ten aanzien van de potentiële foerageeractiviteit van Huismus en Sperwer maakt het plangebied geen onderdeel uit van essentieel foerageergebied, waardoor negatieve effecten met voldoende zekerheid kunnen worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek is niet nodig;
- ♦ Ten aanzien van de (potentieel) aanwezige tabel 1-soorten uit de soortgroepen vaatplanten en zoogdieren geldt vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht, waardoor zorgvuldig dient te worden gehandeld.

5.2 ONTHEFFINGSPLICHT

Of ten aanzien van de soortgroep vleermuizen sprake is van ontheffingsplicht voor uitvoering van de geplande werkzaamheden, valt op basis van huidige onderzoeksgegevens geen uitsluitel te geven. Om die vraag te beantwoorden is aanvullend vleermuisonderzoek nodig. Het valt aan te bevelen om aanvullend vleermuisonderzoek te laten uitvoeren naar de soorten en functies zoals in onderstaande tabel aangegeven met x.

Aanvullend vleermuisonderzoek

			Winterverblijf	Kraamverblijf	Zomerverblijf	Paarverblijf	Vliegroute	Migrateroute	Foerageergebied	Beschermingsgraad
Soort		Bron								
Franjestaart	Myotis nattereri	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	-	HR
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Telmee.nl	x	x	x	x	-	-	x	
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	x	
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Telmee.nl	x	x	x	x	-	-	x	
Rosse vleermuis	Pipistrellus nathusii	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	x	
Watervleermuis	Myotis daubentonii	Telmee.nl	-	-	-	-	-	-	-	

Voor de overige soortgroepen is op basis van uitgevoerd flora- en faunaonderzoek geen sprake van ontheffingsplicht. Aanvullend onderzoek naar vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, is ook niet nodig. Ten aanzien van vogels waarvan de nesten beschermd zijn in geval van broedactiviteit, biedt het werken middels een ministerieel goedgekeurde gedragscode uitkomst.

5.3 MAATREGELEN T.B.V. DE ALGEMENE ZORGPLICHT

Om art. 2 van de Flora- en faunawet niet te overtreden dient zorgvuldig te worden gehandeld bij de uitvoering van de werkzaamheden. Om hieraan te voldoen worden enkele richtlijnen gegeven:

- ♦ Een schouw uitvoeren door een ecooloog of deskundige op het gebied van (beschermde) flora en fauna, max. 5 werkdagen voorafgaand aan de uit te voeren werkzaamheden. Let bij uitvoer van de schouw met name op broedactiviteit;
- ♦ Verplant (een deel van) de beschermde vaatplanten naar een vergelijkbare standplaats buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden en registreer de nieuwe standplaatsen;
- ♦ Ten aanzien van (broedende) vogels is de meest kwetsbare periode 15 maart t/m 15 juli. Voer de werkzaamheden bij voorkeur uit buiten deze kwetsbare periode. Indien sprake is van broedactiviteit bij aanvang van de werkzaamheden, dient gewerkt te worden conform een ministerieel goedgekeurde gedragscode of dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld. Zolang geen sprake is van broedactiviteit, is het werken op basis van een goedgekeurde gedragscode niet nodig;
- ♦ Ten aanzien van de meeste algemene zoogdieren is de meest kwetsbare periode maart t/m juli. Voer de werkzaamheden bij voorkeur uit buiten deze kwetsbare periode;
- ♦ Werk richting een veilige zone zodat aanwezige fauna te allen tijde kan vluchten, met name vogels en zoogdieren.

5.4 AANBEVELINGEN

In het kader van het zorgvuldig handelen ten aanzien van de algemene zorgplicht (art.2) valt het aan te bevelen de werkwijze vast te leggen in een plan van aanpak / ecologisch werkprotocol. Aan te bevelen valt om de Gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling & Inrichting van Stadswerk en VHG te hanteren en zodoende het werkprotocol op te stellen op basis van de richtlijnen zorgvuldig handelen zoals in deze gedragscode omschreven. Instrueer de uitvoerende medewerkers voorafgaand aan de werkzaamheden over de werkwijze en risico's.

LITERATUURLIJST

- ♦ Boerema, L., Teksten Flora- en faunawet, Sdu Uitgevers (2008)
- ♦ Dienst Regelingen, ministerie van Economische Zaken, Soortenstandaard Huis-
mus (2011)
- ♦ Groenveld, D.S. & Balen, A., van, Het nieuwe omgevingsrecht, Sdu Uitgevers
(2010)
- ♦ Peeters, H. & Wheeler, K., Vogels en de Wet.nl, KNNV Uitgeverij (2008)
- ♦ Twisk, P. et al, Veldgids Europese zoogdieren, KNNV Uitgeverij (2010)

- ♦ www.bing.com/maps
- ♦ www.sovon.nl
- ♦ www.synbiosys.alterra.nl
- ♦ www.telmee.nl
- ♦ www.verspreidingsatlas.nl
- ♦ www.waarneming.nl

BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet, sinds april 2002 van toepassing, heeft als doel het beschermen en behouden van de in Nederland in het wild voorkomende plant- en diersoorten inclusief de directe leefomgeving, ofwel soortbescherming.

De Flora- en faunawet werkt volgens het 'nee tenzij'-principe. Dat wil zeggen dat handelingen die (mogelijk) van invloed zijn op beschermde soorten enkel mogen worden uitgevoerd indien sprake is van een door het ministerie erkend belang en onder voorwaarde dat de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt. Afhankelijk van de beschermingsgraad is de soortbescherming van toepassing op nationaal of regionaal niveau. Ingrepen waarbij een individu in het geding komt, is niet van belang zolang de gunstige staat van instandhouding van de soort geen gevaar loopt. Het is echter aan een ecologisch specialist om te bepalen of afbreuk wordt gedaan aan het voortbestaan van de soort.

Binnen de Flora- en faunawet wordt per soort onderscheid gemaakt in beschermingsgraad. Er wordt onderscheid gemaakt in tabel 1-, 2-, 3-soorten en vogels.

Tabel 1

Voor tabel 1-soorten geldt vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen, mits de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Tabel 2

Voor deze soortgroep is ontheffing noodzakelijk, tenzij gewerkt wordt/kan worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

Tabel 3

Soorten vernoemd in deze tabel staan in het Vrijstellingenbesluit of in Bijlage IV van Habitatrichtlijn vermeld. Voor ruimtelijke ingrepen is voor soorten uit tabel 3 altijd ontheffing nodig op grond van de Flora- en faunawet – art. 75. Ontheffing kan alleen verleend worden indien:

- ♦ geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- ♦ geen andere bevredigende oplossing voorhanden is;
- ♦ sprake is van een reden van openbaar belang, zoals in de wet omschreven;
- ♦ zorgvuldig gehandeld wordt.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt aanvullend dat sprake is van dwingende reden van groot openbaar belang, belang van het milieu, openbare veiligheid, volksgezondheid of de bescherming van flora en fauna.

Vogels

Naast de beschermde tabel 1-, 2- en 3-soorten zijn ook alle in Nederland voorkomende vogels en vogelnesten beschermd vanuit de Vogelrichtlijn. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen vogelnesten die jaarrond beschermd zijn en vogelnesten die slechts beschermd zijn tijdens de broedperiode. Voor vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, dient bij ruimtelijke ingrepen altijd ontheffing te worden aangevraagd. Bij vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, is ontheffing niet noodzakelijk mits gewerkt wordt/kan worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Ontheffing voor vogels kan alleen verleend worden als sprake is van belang voor het milieu, openbare veiligheid, volksgezondheid of de bescherming van flora en fauna.

Algemene zorgplicht - artikel 2

Ongeacht de beschermingsstatus geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de algemene zorg-

plicht. Dit houdt in dat nadelige handelingen voor flora en fauna die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, achterwege moeten blijven.

Artikel 2

lid 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

lid 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden geveegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Algemene verbodsbepalingen - art. 8 t/m 12

Algemene verbodsbepalingen vormen een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet, want hierin staan handelingen omschreven die het voortbestaan van soorten in gevaar kunnen brengen. De algemene verbodsbepalingen omschrijven de verboden ten aanzien van planten op hun groeiplaats en dieren in hun natuurlijke leefomgeving.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden, dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffingsplicht - art. 75

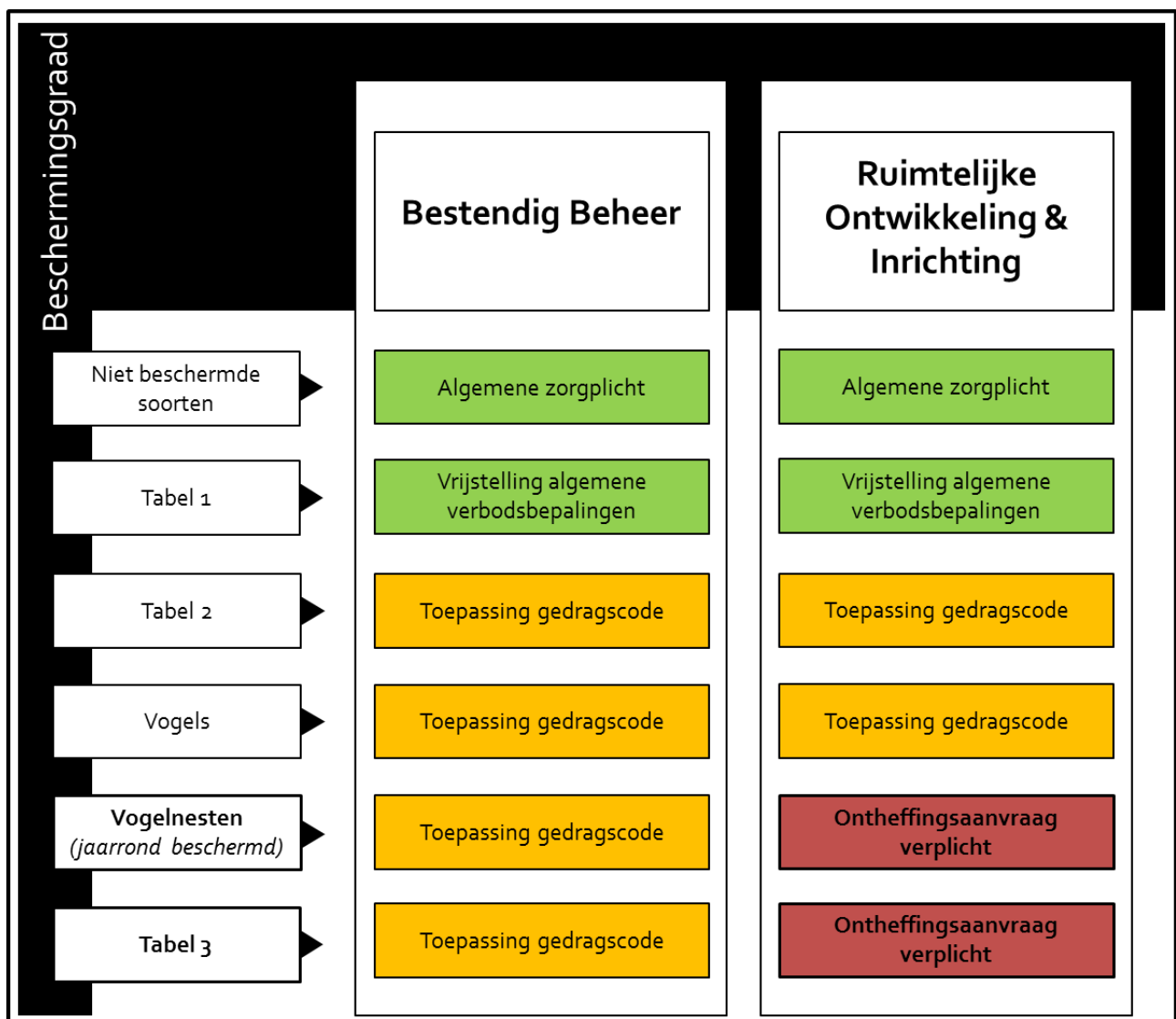
Ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen kunnen mogelijk tot gevolg hebben dat beschermde soorten negatieve gevolgen ondervinden van dergelijke ingrepen. Het is dan ook verplicht om voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden te toetsen wat de mogelijke gevolgen zijn van de ruimtelijke ingreep. Worden bij de ruimtelijke ontwikkeling de algemene verbodsbepalingen overtreden of bestaat hiertoe de mogelijkheid, dan dienen gepaste maatregelen te worden getroffen om de gevolgen voor de desbetreffende soort(en) te voorkomen, te verminderen of te mitigeren. Afhankelijk van de beschermingsgraad geldt vrijstelling voor de algemene verbodsbepalingen, is een door het ministerie goedgekeurde gedragscode toepasbaar of geldt de ontheffingsplicht. Artikel 75 bepaalt wanneer vrijstelling of ontheffing nodig

is. Het toetsingskader hiervoor is vastgelegd in het Vrijstellingenbesluit.

Artikel 75

lid 1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voorzover niet of bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.

lid 3. Onze Minister kan, voorzover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.

BIJLAGE 2: LIJST BESCHERMDE SOORTEN

Tabel 1: algemene soorten

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Mol
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige woelmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Reptielen en amfibieën

Bastaardkikker
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker

Mieren

Behaarde rode bosmier
Kale rode bosmier
Stronkmier
Zwartrugbosmier

Slakken

Wijngaardslak

Vaatplanten

Aardaker
Akkerklokje
Brede wespenorchis
Breed klokje
Dotterbloem
Gewone vogelmelk

Grasklokje
Grote kaardenbol
Kleine maagdenpalm
Knikkende vogelmelk
Koningsvaren
Slanke sleutelbloem
Zwanenbloem

Tabel 2: overige soorten

Zoogdieren

Damhert
Edelhert
Eekhoorn
Grijze zeehond
Grote bosmuis
Steenmarter
Wild zwijn

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander
Levendbarende hagedis

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder
Vals heideblauwtje

Vissen

Bermpje
Kleine modderkruiper
Meerval
Rivierdonderpad

Vaatplanten

Aangebrande orchis
Aapjesorchis
Beenbreek
Bergklokje
Bergnachtorchis
Bijenorchis
Blaasvaren
Blauwe zeedistel
Bleek bosvogeltje
Bokkenorchis
Brede orchis
Bruinrode wespenorchis
Daslook

Dennenorchis
Duitse gentiaan
Franjementiaan
Geelgroene wespenorchis
Gele helmbloem
Gevlekte orchis
Groen nachtorchis
Groensteel
Grote keverorchis
Grote muggenorchis
Gulden sleutelbloem
Harlekijn
Herfstschröeforchis
Hondskruid
Honingorchis
Jeneverbes
Klein glaskruid
Kleine keverorchis
Kleine zonnedaauw
Klokjesgentiaan
Kluwenklokje
Koraalwortel
Kruisbladgentiaan
Lange ereprijs
Lange zonnedaauw
Mannetjesorchis
Maretak
Moeraswespenorchis
Muurbloem
Parnassia
Pijlscheefkelk
Poppenorchis
Prachtklokje
Purperorchis
Rapunzelkolkje
Rechte driehoeksvaren
Rietorchis
Ronde zonnedaauw
Rood bosvogeltje
Ruig klokje
Schubvaren
Slanke gentiaan
Soldaatje
Spaanse ruiter
Steenanjer
Steenbreekvaren
Stengelloze sleutelbloem

Stengelomvattend havikskruid
 Stijf hardgras
 Tongvaren
 Valkruid
 Veenmosorchis
 Veldgentiaan
 Veldsalie
 Vleeskleurige orchis
 Vliegenorchis
 Vogelnestje
 Voorjaarsadonis
 Wantsenorchis
 Waterdrieblad
 Weideklokje
 Welriekende nachtorchis
 Wilde gagel
 Wilde herfststijlloos
 Wilde kievitsbloem
 Wilde marjolein
 Wit bosvogeltje
 Witte muggenorchis
 Zinkviooltje
 Zomerklokje
 Zwartsteel

Kevers

Vliegend hert

Kreeftachtigen

Rivierkreeft

Tabel 3: soorten bijlage 1 AMvB

Zoogdieren

Das
 Boommarter
 Eikelmuis
 Gewone zeehond
 Veldspitsmuis
 Waterspitsmuis

Reptielen en amfibieën

Adder
 Hazelworm
 Ringslang
 Vinpootsalamander
 Vuursalamander

Vissen

Beekprik

Bittervoorn
 Elrits
 Gestippelde alver
 Grote modderkruiper
 Rivierprik

Dagvlinders

Bruin dikkopje
 Dwergblauwtje
 Dwergdikkopje
 Groot geaderd witje
 Grote ijsvogelvinder
 Heideblauwtje
 Iepenpage
 Kalkgraslanddikkopje
 Keizersmantel
 Klaverblauwtje
 Purperstreepparelmoervlinder
 Rode vuurvinder
 Rouwmantel
 Tweekleurig hooibeestje
 Veenbesparelmoervlinder
 Veenhooibeestje
 Veldparelmoervlinder
 Woudparelmoervlinder
 Zilvervlek
Vaatplanten
 Groot zeegras

Tabel 3: bijlage IV HR

Zoogdieren

Baardvleermuis
 Bechstein's vleermuis
 Bever
 Bosvleermuis
 Brandt's vleermuis
 Bruinvis
 Euraziatische lynx
 Franjestaart
 Gewone dolfin
 Gewone dwergvleermuis
 Gewone grootoorvleermuis
 Grijs grootoorvleermuis
 Grote hoefijzerneus
 Hamster
 Hazelmuis
 Ingekorven vleermuis
 Kleine dwergvleermuis
 Kleine hoefijzerneus

Laatvlieger
 Meervleermuis
 Mopsvleermuis
 Noordse woelmuis
 Otter
 Rosse vleermuis
 Ruige dwergvleermuis
 Tuimelaar
 Tweekleurige vleermuis
 Vale vleermuis
 Watervleermuis
 Wilde kat
 Witflankdolfijn
 Witsnuitdolfijn

Reptielen en amfibieën

Boomkikker
 Geelbuikvuurpad
 Gladde slang
 Heikikker
 Kamsalamander
 Knoflookpad
 Muurhagedis
 Poelkikker
 Rugstreeppad
 Vroedmeesterpad
 Zandhagedis

Dagvlinders

Donker pimperlblauwtje
 Grote vuurvinder
 Pimperlblauwtje
 Tijmblauwtje
 Zilverstreephooibeestje

Libellen

Bronslibel
 Gaffellibel
 Gevlekte witsnuitlibel
 Groene glazenmaker
 Noordse winterjuffer
 Oostelijke witsnuitlibel
 Rivierrombout
 Sierlijke witsnuitlibel

Vissen

Houting
 Steur

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Knikkend moerasscherm
Zomerschroeforchis

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever

Tweekleppigen

Bataafse stoommossel

BIJLAGE 3: LIJST JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

Categorie

1. Nesten die behalve tijdens het broedseizoen ook buiten het broedseizoen dienst doen als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die jaarlijks van dezelfde broedplaats gebruik maken en daarin zeer honkvast zijn of daar zelfs afhankelijk van zijn.
3. Nesten van vogels die jaarlijks dezelfde broedplaats gebruiken en daarin zeer honkvast zijn of daar zelfs afhankelijk van zijn.
4. Nesten die jaarlijks door dezelfde vogels bebroed worden en niet of nauwelijks in staat blijken om een nieuw nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar dezelfde broedplaats als voorgaande jaren of de directe omgeving, maar wel voldoende flexibel zijn om elders een nieuwe broedlocatie te vinden. **Let op!** Nesten uit categorie 5 zijn niet jaarrond beschermd.

Soorten per categorie

1.	Steenuil		
2.	Gierzwaluw
Huismus
Roek		
3.	Grote gele kwikstaart
Kerkuil
Oehoe	Ooievaar
Slechtvalk	
4.	Boomvalk
Buizerd
Havik
Ransuil	Sperwer
Wespendief
Zwarte wouw	
5.	Blauwe reiger
Boerenwaluw
Bonte vliegenvanger
Boomklever
Boomkruiper
Bosuil
Brilduiker
Draaihals
Eidereend
Ekster
Gekraagde roodstaart
Glanskop	Grauwe vliegenvanger
Groene specht
Grote bonte specht
Hop
Huiswaluw
Ijsvogel
Kleine bonte specht
Kleine vliegenvanger
Koolmees
Kortsnavelboomkruiper
Oeverwaluw
Pimpelmees	Raaf
Ruigpootuil
Spreeuw
Tapuit
Torenvalk
Zeearend
Zwarte kraai
Zwarte mees
Zwarte roodstaart
Zwarte specht

BIJLAGE 4: DEFINITIES

Algemene verbodsbepalingen

Algemene verbodsbepalingen vormen een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet, want hierin staan handelingen omschreven die het voortbestaan van soorten in gevaar kunnen brengen. De algemene verbodsbepalingen omschrijven de verboden ten aanzien van planten op hun groeiplaats en dieren in hun natuurlijke leefomgeving.

Algemene zorgplicht

Ongeacht de beschermingsstatus geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige handelingen voor flora en fauna die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, achterwege moeten blijven.

Beschermingsgraad

De mate waarop een soort beschermd is volgens de Flora- en faunawet (AMvB art. 75), waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen soorten uit tabel 1, tabel 2, tabel 3 en bijlage IV HR. De genoemde gradatieschaal is oplopend in mate van bescherming.

Broedplaats

Een nestlocatie waar vogels hun eieren uitbroeden.

Compensatie

Het nemen van maatregelen die zorgen dat indien een ingreep een blijvend negatief effect heeft op beschermde flora en fauna deze functie voor de betreffende soorten wordt opgevangen door het realiseren van een alternatieve locatie ten behoeve van de soorten die onder de ingreep te leiden hebben gehad.

Foerageergebied

Een gebied waarin een soort of individu zijn voedsel zoekt.

Foerageerroute

Een vaste route voor grondgebonden zoogdieren van de verblijfplaats naar het foerageergebied.

Gedragscode

Een gedragscode is als het ware een instrument, dat gehanteerd wordt om binnen de kaders van de Flora- en faunawet werkzaamheden te kunnen uitvoeren zonder het ontheffingstraject te hoeven doorlopen. Door het werken conform een goedgekeurde gedragscode wordt overtreding van de Flora- en faunawet zoveel mogelijk voorkomen.

Jaarrond beschermde vogelnesten

De mate waarop een de nestlocatie inclusief de functionele leefomgeving van een vogelsoort wordt beschermd volgens de Flora- en faunawet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nestlocatie en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd worden en nestlocaties die allen beschermd zijn bij broedactiviteit. Bij jaarrond beschermde vogelnesten wordt onderscheid gemaakt tussen niveau 1 t/m 5, waarbij niveau 5 geen jaarrond beschermde status geniet maar wel nader onderzoek vraagt. De verschillende niveaus geven een aanduiding van het type gebruik.

Kraamverblijf

Een verblijfplaats waar meerdere vleermuizen hun jongen kramen.

Leefgebied

Een gebied waar zich alle activiteiten van een soort of populatie jaarrond afspelen.

Migratieroute

Een vaste route tussen een zomerleefgebied en een winterverblijfplaats en omgekeerd.

Mitigatie

Het nemen van maatregelen om een negatief effect op beschermde flora en/of fauna te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Paarverblijf

Een verblijfplaats waar ten minste één baltsende mannelijke vleermuis in de paartijd gebruik van maakt met als doel voortplanting. De paartijd is soortafhankelijk.

Rode Lijst

Op de Rode Lijst staan soorten vermeld die op landelijk niveau een dalende trend laten zien of waarvan het aantal exemplaren dermate laag is dat de populatie(s) bijzonder kwetsbaar zijn. Van Rode Lijst-soorten dient te worden aangenomen dat negatieve effecten van ingrepen de gunstige staat van instandhouding in potentie in gevaar brengt. Rode Lijsten vormen geen wettelijk instrument, maar dienen als sturingselement voor beleidvorming.

Standplaats

Een locatie waar een plantensoort zich handhaaft. Dergelijke locaties beschikken over specifieke levensomstandigheden voor een plantensoort.

Vliegroute

Een vaste route voor vleermuizen van de verblijfplaats naar het foerageergebied.

Voortplantingsplaats

Een locatie waarvan diersoorten afhankelijk zijn voor de voortplanting en/of ontwikkeling van de jongen/larven.

Voortplantingswater

Een locatie waar watergebonden fauna, zoals vissen, amfibieën en libellen van afhankelijk zijn voor de voortplanting/eiafzet en/of ontwikkeling van de larven/juvenielen. In het geval van vissen wordt ook gesproken over paaipplaats, namelijk locatie waar de eieren worden afgezet.

Winterverblijf

Een verblijfplaats waar één of meerdere vleermuizen/zoogdieren overwinteren.

Zomerverblijf

Een verblijfplaats waar één of meerdere vleermuizen gebruik van maken gedurende de zomerperiode, maar waarvan de functie als kraam- of paarverblijf niet is vastgesteld.

Zwermen

Gedrag dat vleermuizen vertonen voorafgaand aan het binnen vliegen van de verblijfplaats. Dit gedrag kenmerkt zich door het herhaaldelijk naderen van de verblijfplaats zonder deze daadwerkelijk binnen te gaan.

BIJLAGE 5: HUIDIGE SITUATIESCHETS

Galgeneind 12, De Moer, tel.: 013 515 94 27, info@brouwersgroenaannemers.nl
www.brouwersgroenaannemers.nl

biodiversiteit | ecologisch beheer | ecologische quickscans | natuurtoetsen | beheerplannen | monitoring | mitigatie | faunavoorzieningen